

від кіберзагроз стають критичними елементами для забезпечення стабільності та успішної діяльності.

Загалом, відповідь на економічні виклики в умовах воєнного стану потребує від підприємств не лише реакції на теперішні проблеми, але й розвитку стратегій, що дозволять їм стати більш конкурентоспроможними та стійкими у невизначеному майбутньому.

Список використаних джерел:

1. Гулик Т.В., Найдовська А.О., Забігай В.В. Складові системи адаптації маркетингової стратегії. Економіка та суспільство. 2021. № 33. – file:///C:/Users/User/Downloads/864-Текст%20статті-829-1-10-20211215.pdf

ОПТИМІЗАЦІЯ СТРУКТУРИ КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА ТА ГРАНТОВА ПІДТРИМКА БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

ПАРХОМЕНКО Вікторія Вікторівна,

канд. екон. наук, доцент,

МОТУЗКА Олена Миколаївна,

канд. екон. наук, доцент

Національна академія статистики,

обліку та аудиту

З початком війни український бізнес опинився в надскладних умовах. За підсумками 2022 року показник падіння національної економіки України склав 30,4% [1]. Альтернативою підтримки бізнесу стало залучення грантових ресурсів та реалізація грантових програм. Грант – це безкоштовна позика, яку не потрібно повертати, якщо виконані певні умови. Грант - це не лише гроші, грант може бути і обладнання, негрошова допомога, консалтингові послуги тощо. Така підтримка надається як урядом, так і міжнародними фондами.

Станом на 01.10.2023 року діють наступні програми підтримки українського бізнесу:

- мікрогранти для створення власного бізнесу;
- гранти для розвитку переробного підприємства;
- державне фінансування закладки саду;
- кошти для розвитку тепличного господарства;
- грант на реалізацію стартапу, у тому числі в сфері ІТ;
- грант для ветеранів та членів їхніх сімей [2].

Мікрогранти для створення власного бізнесу. Програма «Грант на власну справу» стартувала 1 липня 2022 року. За цією програмою можна отримати мікрогрант на відкриття чи розвиток бізнесу від 50 до 250 тисяч гривень. Грантові кошти можна використати на придбання або оренду обладнання, придбання сировини і матеріалів, оренду приміщень, оплату

франшизи. Умовою отримання даних коштів є створення нових робочих місць (кількість робочих місць залежить від суми гранту).

Гранти для розвитку переробного підприємства. Дана програма уряду України призначена для громадян, які бажають створити чи розвивати переробне підприємство. Розмір гранту, який надається не перевищує 8 мільйонів гривень, кошти призначені для створення нового переробного підприємства чи збільшення виробничих потужностей вже існуючого переробного підприємства. При отриманні гранту на переробне підприємство

- Створення 25 і більше робочих місць;
- провадити діяльність не менше 3 років;
- сплачувати податки до бюджету, зокрема, за найм робітників.

Державне фінансування закладки саду. Дана програма призначена для підприємців, які хочуть створити та розвивати власний садівничий бізнес. Учасники можуть зібрати кошти для створення саду площею до 25 га.

Для учасників, які створюють першу тисячу гектарів садів, держава компенсує 70% вартості проекту, для наступних – 50%. Також учасники можуть залучити кредитні кошти за програмою «5-7-9» для додаткового фінансування [3].

Грант для розвитку тепличного господарства. Кошти виділяються на будівництво модульної теплиці від 0,4 га і до 2,4 га за стандартним проектом з створенням нових робочих місць (не менше 14 чол./1 га площі теплиці). Кошти можна використати на будівництво (монтаж), придбання засобів виробництва (посадкового матеріалу, насіння, технологічного обладнання), покриття витрат на їх доставку та введення в експлуатацію теплиці з урахуванням максимальної суми гранту:

- 0,4 – 0,6 га – 2 мільйони гривень;
- 0,8 – 1,2 га – 3,5 мільйона гривень;
- 1,6 – 2,4 га – 7 мільйонів гривень.

Грант на реалізацію старту, у тому числі в сфері ІТ. Грантова програма, призначена для ІТ-сектору та надається у формі конвертованої позики. Сума гранту від 3,5 до 8 млн. гривень для запуску ІТ-стартів, які мають бути повернуті протягом 2 (двох) років.

Грант для ветеранів та членів їхніх сімей. Порядок надання гранту наступний: до 250 тисяч гривень при створенні одного робочого місця; до 500 тисяч гривень на члена сім'ї у разі створення двох робочих місць; до 1000 тисяч гривень у разі зобов'язання створити чотирьох робочих місць, з яких не менше двох є учасниками бойових дій та/або особами з інвалідністю внаслідок війни (дані кошти надаються на умовах співфінансування: 70% - за рахунок гранту, 30% - за рахунок коштів грантоотримувача).

Основні вимоги до отримувачів грантів – відсутність підприємницької діяльності на тимчасово окупованих територіях і в Росії, неналежність до підсанкційних осіб, відсутність процедур банкрутства та боргів перед державою.

Отже, варто зазначити, що від початку повномасштабної війни в Україні з'явилося багато програм підтримки бізнесу. Активно підтримують український бізнес і міжнародні фонди.

Список використаних джерел:

1. Як український бізнес виживає в умовах війни? URL: <https://visitukraine.today/uk/blog/1810/yak-ukrainskii-biznes-vizivaje-v-umovax-viini>

2. Офіційний сайт Міністерства економіки. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=94321ef8-1418-479c-a69f-f3d0fdb8b977&title=Robota-GrantiVidDerzhaviNaVidkrittiaChiRozvitokBiznesu>

3. Офіційний сайт Міністерства аграрної політики та продовольства України URL: <https://minagro.gov.ua/pidtrimka/nadannya-grantiv-dlya-stvorennya-biznesu/granti-dlya-teplicnogo-gospodarstva>

КОНКУРЕНТОЗДАТНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ ТА РИЗИКУ

РИБАК Ганна Іванівна

канд. екон. наук, доцент

ВИСОЦЬКИЙ Єгор Вячеславович

здобувач вищої освіти

Харківський національний університет

міського господарства імені О. М. Бекетова

Сучасний вектор економічних трансформацій в Україні, спрямований на активну інтеграцію до висококонкурентного європейського економічного простору, значно змінює умови функціонування підприємств у будівельній галузі. У цьому контексті виникає підвищена невизначеність та швидкі зміни в зовнішньому і внутрішньому середовищі. Розвиток сучасної світової економіки ставить перед Україною виклик у формуванні нових підходів до вирішення проблеми управління конкурентоспроможністю на всіх рівнях економіки. Незважаючи на кризові явища, обумовлені процесом глобалізації, військовим станом, Україна об'єктивно інтегрується в світовий економічний простір, що вимагає глибокого дослідження факторів, методів і форм управління конкурентоспроможністю на сучасному етапі розвитку.

Вперше поняття конкуренція як соціально економічне явище, що дозволяє регулювати економічну систему, виникло ще в середньовіччі в роботах таких учених як Т. Мене, Дж. Локк та інші.

У сучасному розумінні поняття конкурентоспроможність започаткував ще видатний вчений, представник класичної школи Адам Сміт розглядаючи його як обставини в яких підприємство досягає міцного становища та покращення ринкових позицій за рахунок зниження цін, високої